

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**73-ї наукової конференції професорів, викладачів,
наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

Том 1

21 квітня – 13 травня 2021 р.

Полтава 2021

СЕКЦІЯ ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

УДК 81'255.2:6

*О.С. Воробйова, к. філол. н., доцент,
А.В. Кравченко, магістрантка групи 501 ГФ
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ СКОРОЧЕНИХ НАЗВ АНГЛОМОВНИХ НАФТОГАЗОВИХ КОМПАНІЙ

1. Переклад назв компаній відіграє важливу роль не лише у сфері внутрішнього бізнесу, а й у міжнародних відносинах. У зв'язку з цим, під час роботи з найменуваннями компаній перекладач повинен мати відповідні знання, оскільки в іншому випадку неправильно перекладена назва може призвести до непорозумінь на міжнародному рівні.

2. У зв'язку з інтенсивним розвитком нафтогазової промисловості спостерігається збільшення кількості компаній та корпорацій, що працюють у цій галузі в різних країнах світу (Брагинский 2006 [1], Fortune Global 100 [5]), що, в свою чергу, створює необхідність адекватного перекладу їхніх назв.

3. Нерідко в назвах нафтогазових компаній можна зустріти скорочення (аббревіатури, акроніми), які становлять ще одну важливу перекладацьку проблему, оскільки мають цілу низку морфологічних та інших особливостей.

4. Незважаючи на певну кількість науково-практичних робіт, присвячених у тому числі й актуальним питанням передачі при перекладі назв галузевих компаній (Корунець 2003 [3]; Черноватий, Карабан, Омелянчук 2006 [4]; Ермолович 2005 [2] та ін.), особливості перекладу назв компаній, що містять скорочення, особливо в нафтогазовій сфері, залишаються ще не достатньо вивченими. Це, в свою чергу, обумовлює актуальність запропонованого дослідження, яке репрезентує спробу систематизувати й проілюструвати на конкретному текстовому матеріалі [6] основні способи перекладу одиниць, що аналізуються, з метою подальшого застосування отриманих емпіричних результатів під час перекладу нових назв-скорочень, які постійно з'являються як у нафтогазовій, так і в інших галузевих сферах.

5. У найбільш загальному вигляді проведення дослідження дозволяє констатувати, що однаковою кількісною продуктивністю визначаються такі способи перекладу, як передача англomовного скорочення еквівалентним скороченням української мови і транслітерація, які є найбільш чисельними. Пряме включення, яке передбачає передачу (збереження) скорочення оригінальними літерами та прийом транскрипції,

які також співпадають кількісно, посідають третє і четверте місця за продуктивністю відповідно. Прийом створення нового скорочення в мові перекладу є менш вживаним – п'яте місце, у той час як дескриптивний переклад майже не застосовується як самостійний спосіб, але може використовуватися як допоміжний спосіб, якщо доцільною є розшифровка повної назви компанії.

6. Порівнюючи такі способи перекладу одиниць, що досліджуються, як передача англomовного скорочення еквівалентним скороченням української мови та прийом створення нового скорочення в мові перекладу, на перший погляд, здаються досить схожими, проте між ними спостерігається певна різниця. Так, перший спосіб стосується відтворення вже зареєстрованих у лексикографічних джерелах ономастичних одиниць, а другий застосовується до передачі нових назв, оказіональних лексем, які тільки починають використовуватися.

7. Варто зазначити, що використання тих чи інших способів перекладу скорочень, у тому числі й назв компаній, до складу яких входять аббревіатури/акроніми, обумовлено наявністю певних особливостей, до яких належать, зокрема, структурні особливості скорочень та жанрово-стильова приналежність текстів, в яких використовуються одиниці, що розглядаються. Слід підкреслити, що на даному етапі розвитку англійської мови, як у сфері міжнародної кооперації, так і в різногалузевих дискурсах, процес творення акронімів і аббревіатур спостерігається значно частіше, ніж термінотворення, що не виключає можливості модифікації вже існуючих способів перекладу та застосування нових, раніше не характерних для цих одиниць перекладацьких прийомів. Зазначене вище, в свою чергу, зумовлює перспективність подальших перекладознавчих студій у цьому напрямку.

Література

1. Брагинский О.Б. *Нефтегазовый комплекс мира*. Москва: Нефть и газ, 2006. 96 с.
2. Ермолович Д.И. *Основания переводоведческой ономастики*: Москва, 2005. 208 с.
3. Корунець І.В. *Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)*. Вінниця: Нова книга, 2003. 448 с.
4. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Омелянчук О.О. *Переклад англomовної технічної літератури*. Вінниця : Нова книга, 2006. 296 с.
5. *Fortune Global 100*. URL: http://globalcorporations.ru/top100_corporations.html (accessed on: 12.03.2021).
6. Joseph F. Hilyard. *The oil and gas industry. A nontechnical guide*. 2012. URL: https://www.academia.edu/31493533/The_oil_and_gas_industry_a_nontechnical.pdf (accessed on: 12.03.2021).